

63. Risale-i Nurlar'ın Ana Konuları

Külliyyattaki kitapların içerikleri nelerdir, konuları nelerdir, nelerden bahseder?

Risale-i Nur bir ilim deryasıdır; herkes kapasitesi ve istidadı nispetinde, bu deryadan istifade eder. Her insanın ilim kabı ve dağarcığı muhtelifdir. Kimisinininki bir bardak, kimisinininki bir sürahi, kimisinininki bir bidon, kimisinininki bir tank, kimisinininki bir gölet gibidir. Bu yüzden Risale-i Nurlardan istifade etme, farklı farklıdır. Herkes kendi kabı ve gücü kadar bir şeyler çıkarır.

Hakikaten Risale-i Nurların her bir parçası farklı bir seçkin vasfa sahiptir. Ama hepsinin ortak bir noktası var, o da tahkiki iman ve hakiki marifettir.

Risale-i Nur sair telifat gibi ulûm ve fûnundan ve başka kitaplardan alınmamış. Kur'ân'dan başka me'hazı yok, Kur'ân'dan başka üstadı yok, Kur'ân'dan başka mercii yoktur. Telif olduğu vakit hiçbir kitap müellifinin yanında bulunmuyordu.

- Doğrudan doğruya Kur'ân'ın feyzinden mülhemdir ve semâ-l Kur'âniden ve âyâtının nücûmundan, yıldızlarından iniyor, nüzul ediyor."

Zira Risale-i Nurlar:

- Allah'ın varlığından, birliğinden,
- İsim ve sıfatlarından, ilim ve kudretinden,
- Şehadet âleminin ve ahiret âleminin derin meselelerinden,

kalp ve akla ince sırlar açan bir definedir.

Bediüzzaman Said Nursi'den konu ile alakalı şu atıfları yapabiliriz:

"Kur'ân'daki anasır-ı esasiye ve Kur'ân'ın takip ettiği maksatlar:

1. Tevhid,
2. Nübüvvet,
3. Haşır,
4. Adalet ve İbadet

olmak üzere dörttür." (İşârâtü'l-l'câz)

"Risale-i Nur, Kur'ân'ın ve Kur'ân'dan çıkan bürhani bir tefsir olduğundan, Kur'ân'ın

nükteli, hikmetli, lüzumlu, usandırmayan tekrarı gibi, onun da lüzumlu, hikmetli, belki zaruri ve maslahatlı tekrarı vardır." (Hizmet Rehberi)

"Kur'ân'dan gelen o Sözler ve Nurlar, yalnız aklî mesail-i ilmiye değil, belki kalbî, rûhî, hâlî mesail-i imaniyedir. Ve pek yüksek ve kıymettar maarif-i ilâhiye hükmündedirler." (Mektubat)

"Sözler, Lem'alar, Şualar, Mektubat gibi Risale-i Nurların temelini oluşturan eserlerinde; iman hakikatleri ve marifet galiptir.

Sözler: Genel ve temel imani meseleleri içerir. Allah'ın Varlığının ispatı haşır, kader, Kur'an'ın mucizeliği gibi.

Mektubat: Genel olarak Sözlere göre tafsilli ve cüz'i meseleler ihtiva eder. Cehennem nerededir, aşk ve şefkat arasındaki fark, tarikatlar.

Lem'alar: İnsan merkezli bir eserdir. İman-in-san ilişkisi içerisinde çok muazzam hakikatları barındırır. Enfûsi alemde iman dersleri verilir. Hastalar Risalesi, İhtiyarlar Risalesi, Te-sestür Risalesi, bazı zikirlerin açıklamaları vs.

Şualar: Genel ders tekrarı ve azametli ve geniş iman derslerinin en geniş sınırlarını çizer. Ayetü'l-Kübra ve Münacaat'da semadan başlar, hava, dağlar, denizler bitkiler âleminde imani meseleleri ispat eder. Halıkı tanıttır. Genel imani mevzuları Meyve Risalesinde ve El-Hüccetü'z-Zehra risalesinde toplar. Müdafaalar kısmı da Risale-i Nur davasının savunmasıdır.

Lahikalar: Risale-i Nur hizmetinin prensiplerinden ve kardeşler arasındaki münasebetten bahseder. Barla Lahikası, Kastamonu Lahikası ve Emirdağ Lahikası sırasıyla dar daireden (kendinden, kardeşinden) geniş daireye göre (tüm dünya da hizmet metotları) gider.

Mesnevi-i Nuriye: Külliyyat'ın çekirdeği ve küçük bir özetidir. Diğer kitaplarda bir risalede anlatılan meseleler, bunda bir paragrafta ifade edilir.

İşaratü'l-l'câz: Tefsir modelidir, daha ziyade belagat ve dil bilgisi ağırlıklıdır. Kur'an-ı

Kerim'in Fatiha'dan Bakara suresi 31. Ayete kadar ayet ayet, kelime kelime tefsiridir.

Muhakemat; Tefsir ve kelimat usulüdür.

Tarihçe-i Hayat; Hizmetografidir, Üstad'ın hizmetini ve davasını tanıtır. Yüzde yetmiş Risalelerde geçen kısımlardır, yüzde onu Üstad'ın Risale-i Nur'a girmemiş makale ve savunmalarıdır. Ancak yüzde yirmisi Üstad'dan bahseder.

Sikke-i Tasdik-i Gaybi: Risale-i Nur hizmetinin makbuliyetine alamet olan inam ve ikram ve işaretlerden bahseder.

Münazarat, İşarat, Sünihat, Hutbe-i Şamiye, Nurun İlk Kapısı ve Divan-ı Harb-i Örfi gibi küçük ve eski eserler; siyasi ve içtimai konulardan bahseder vs...

Risale-i Nur; bu asrın hekimi ve ilacı hükmünde olup, bu asra özgü bütün hastalık ve sorunlara kati çözüm ve tedaviler üretmiş bir eserdir, denilebilir.

Risale-i Nur'lar;

- Zerreden güneşe kadar imanın mertebelerini,
- Vahdaniyet-i ilahiyeyi, nübüvvet hakikatlerini,
- Ve insanın "Ben neyim, nereden geliyorum, nereye gideceğim, vazifem nedir, bu mevcudat nereden gelip, nereye gidiyor, varlık âleminin mahiyeti nedir" suallerini,
- Allah'ın isim ve sıfatlarının tezahürlerini,
- Melaikenin varlığını,
- Akıl buna yol bulamaz denilen, haşrin ispatını, ruhun bekasını,
- Kadere imanın ispat ve delillerini,
- İçtihat meselesini, sahabe-i güzün hazeratlarının ahvallerini,
- Kur'an'ın tarifi ve mucizeliğini,
- Namazın beş vakte hikmet-i tahsisini,
- Miracın hakikati, hikmeti, neticesi ve meyvelerini,
- Sünnet-i seniyyenin mertebelerini,
- Şeytandan istiazeyi, mevtin asli mahiyetini,

- Cennetin isbat ve müjdesini, cehennem varlığını,
- Müminin şiarı olan ihlâs ve uhuvvet düsturlarını,
- Hanımların fitratlarının ayrılmaz bir gereği olan tesettür hakikatini,

Daha bir çok imani ve ilmi mevzuyu açık ve vazih bir şekilde ve "Eğer desen" ifadeleriyle akla gelen ve gelebilecek ve gelmeyen bütün imani meseleleri en kat'i delillerle ve bürhanlarla ispat ediyor.

Külliyyat Hakkında

Bilindiği gibi Risale-i Nur Külliyyatı on dört kitapta toplanmıştır. Ancak eserlerde yüz otuz küsur risaleden bahsedilir.

Risaleler başlıca on iki cilt halindedir. İşaratü'l-İbcaz ve Muhakemat ile birlikte on dört cildi bulmaktadır. Bunların açılımı yüz otuz risale yapar.

Sözler: 32 Lemeat ve Otuz Üçüncü Söz olan Pencerele çıktığında 32 adet.

Mektubat: 45 – Yirmi Beşinci Mektup gibi telif edilmeyenlerle birlikte, Yirmi Yedinci Mektup olan Lahikalar, Otuzuncu Mektup olan İşaratü'l-İbcaz, Otuz Birinci Mektup olan Lem'alar, çıkarıldığında 29 adet. Fakat Yirmi Sekizinci Mektup'un içinde 8 risale, Yirmi Dokuzuncu Mektup'un içinde de 9 risale mevcuttur. Arkasındaki Hakikat çekirdekleri de sayılırsa Mektubat, 45 adet risaleyi içine almıştır.

Lem'alar: 28 telif edilmeyen Beşinci ve Altıncı Lem'alar, Otuz Birinci Lem'a olan Şualar, Lemeat olan Otuz İkinci Lem'a Mektubat'ta olduğundan ve Otuz Üçüncü Lem'a olan Mesnevi-i Nuriye çıkarıldığında 28 adet.

- Şualar: 15 adet.
- Mesnevi-i Nuriye: 12 adet risaleden oluşmaktadır.
- Tarihçe-i Hayat: 1 adet.
- Sikke-i Tasdik-i Gaybi: 1 adet.
- Asa-yı Musa: 1 adet.
- İşaratü'l-İbcaz: 1 adet.
- Emirdağ Lahikası-I ve II: 2 adet.
- Kastamonu Lahikası: 1 adet.

- Barla Lahikası 1 adet.
- Muhakemat: 1 adet.
- Nur'un İlk Kapısı: 1 adet.

Bu şekilde Külliyyat'ın toplamı 142 (yüz kırk iki)'yi bulmaktadır.

Ayrıca 11 eserden oluşan ve Üstadımızın ilk dönem eserleri olan Asar-ı Bediyye, Üstadımız tarafından Külliyyata dahil edilmediğinden, o kitabı saymayabiliriz. Ama onları da saydığımızda 153 (yüz elli üç) adet olur.

Tabii bu sayı bazı risalelerin alt bölümlerini de saymak suretiyle daha çok veya bizim de saydığımız bazı alt risaleleri de saymazsa daha az sayıda risale çıkarılabilir. Mesela Yirmi Yedinci Mektup'u Üstadımız bir adet sayarken, aslında 4 adet olan Lahikalar (Barla Lahikası, Kastamonu Lahikası, Emirdağ Lahikası-I, Emirdağ Lahikası-II) olarak da sayılabilir.

Ayrıca Üstadımız Tarihçe-i Hayat, Muhakemat, Nur'un İlk Kapısı, Asa-yı Musa ve Sikke-i Tasdik-i Gaybi eserlerini saymıyor, lakin burada hesaba kattık. Fakat sabit olan bir şey var ki, Üstad'ın telif ettiği bu risalelerin tamamı elimizdedir ve insanlık olarak istifade ediyoruz.